

valachicae, Vindobonae, 1780), pentru că și diversitatea scrierei la unul și același din autorii citați mai sus, și întrebuițarea unei ortografii străine pentru a scrie românește, cit și mai ales lăsarea fără semn propriu a sunetelor specifice ale limbei noastre, *ă, î*, ne autorizează negreșit să dăm ca pricină a întrebuițării caracterelor latine o alegere arbitrară a unor semne mai mult decît dorința de a fixa pentru totdeauna un mod de scriere.

Această tendință s'a născut întîiași dată la sfîrșitul secolului trecut în Transilvania, și împreună cu dînsa s'a dat pe față și cea dintîiu ortografie cu litere latine anume făcută pentru limba romînească.

Tendința de a scăpa de sub două oprîmări, una socială începută după răscoala lui Doja (1514) și alta religioasă începută după împăcarea calvinilor cu luteranii și unitarii pe la sfîrșitul secolului al XVI (1570) s'a manifestat în Transilvania mai întîiu prin unirea cu biserica catolică (1700), apoi, după ce făgăduințele catolicilor n'au îndulcit de fel soarta Romînilor, prin răscoala lui Horea (1784), și în sfîrșit, sub auspiciile guvernămîntului liberal al Mariei Terezei și Iosef II, prin cultivarea istoriei romîne și a limbei naționale. Cu istoria, (*Klein, Șincai, Petru Maior, Budai Deleanul*) voiau Romîinii să probeze înaintea celor trei națiuni din Transilvania drepturile lor istorice asupra pămîntului romînesc, iar cu cultivarea limbei (*Klein, Șincai, Petru Maior, Budai Deleanul, Crișanul, Tîmpea, Iorgovici*) voiau să arăte înrudirea limbei noastre cu cea latină